

ALİ ÖZEK (PROF. DR.)

(1932-)

Prof. Dr. Ali Özek Türkiye'nin tanınmış ilim adamlarından birisidir. Bir bakıma ülkemizin son dönem canlı tarihlerindedir. Çok sayıda kitabı ve ilmi makaleleri var. Randevu talebimizi 9 Kasım 2017 tarihinde kabul etti ve Üstad Bediüzzaman Said Nursi ve Risale-i Nur'la alakalı sorularımıza, kurucusu olduğu İslami Araştırmalar Vakfı (İSAV) merkezinde cevaplar verdi.

Ali Özek'in en önemli hatırası; Mısır Ezher Üniversitesinde okurken, son Osmanlı Şeyhülislamı Sabri efendinin Bediüzzaman'a sorduğu soruları Bediüzzaman'a aktarması ve Üstad'ın cevaplarını Sabri efendiye nakletmesidir. Prof. Ali Özek'in Risale-i Nur'un üslubu hakkında kendi araştırmalarına dayalı bilirkışı olarak öyle tespitleri var ki, daha güzel ifade edilemez. Hatıralarını metin haline getirdikten sonra, telefonda kendisine okudum ve tashih ettirdim.

Prof. Dr. Ali Özek Anlatıyor:

Fethiye'nin Doğanlar köyünde 1932 yılında dünyaya gelmişim. İlkokulu bitirince, 1944'de Antalya'da hafız oldum. 1945 yılında, İzmir'in Kestanepazarı Kur'an Kursuna gittim, Arapça ve diğer ilimleri tahsil ettim.

1950 senesinde Mısır'a, Ezher Üniversitesine gittim. Vesile olan İzmir eşrafından, eserleri de olan Hacı Raif Cilasun diye bir zattır. 1950'den 1957 yılına kadar Mısır'da kaldım. Üniversiteyi bitirdim, bir de mastır yaptım orada. Mısır dönüşümde, 1959'un sonuna kadar tekrar İzmir'de, Kestanepazarı'nda kaldım. Aynı senenin sonunda İstanbul İmam Hatip Okulunda öğretmenlik yaptım. Askerlik vazifemi 1962'de tamamladım.

1962-1963 eğitim yılında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsüne tayin olundum. Beni tayin eden de o dönemin Milli Eğitim Bakanı Şevket Raşit Hatipoğlu'dur. İsmet İnönü o zaman başbakandı. İnönü, İmam Hatip Okullarının kapatılması için emir verdi Hatipoğlu'na, Hatipoğlu da: "Ben bu okulları kapatmam, yenisini açarım" dedi ve hem bakanlıktan, hem de Halk Partisinden istifa etti.

1962'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesine kaydoldum ve 1966'da Edebiyat bölümünü bitirdim. Aynı fakültede doktoramı yaptım, bir taraftan da İstanbul Yüksek İslam Enstitüsünde hocalık yapıyordum. Ayrıca aynı yıllarda İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde dört sene Orta Şark uzmanı olarak, İslam İktisadı üzerine görev yaptım.

1970 yılında, İslami İlimler Araştırma Vakfını (İSAV) kurduk. Şu ana kadar 20'den fazla uluslararası tartışmalı ilmi toplantılar yaptık, yüz kadar kitap neşrettik. Devam ediyoruz. 1979'da İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü müdürü oldum, dört sene bu görevim devam etti.

1997 senesinde Kazakistan'da önce 'Orta Asya Medeniyet Vakfı'nı, 2004'te de 'Kazakistan Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi'ni kurdum, bir de kolej açtım. Arada bir gidiyorum, okullar devam ediyor. Kıbrıs'ta da bazı faaliyetlerimiz oldu. Kur'an Kursu, bir cami, bir de yurt açtık; bunlar da devam ediyor. 1999 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden emekli oldum. Şimdi İSAV'da hizmetleri yürütüyoruz.

BEDİÜZZAMAN'I EMİRDAĞLI ALİ KILINÇALP ANLATTI BANA

1950'de Mısır'da Ezher'e başladığımda bizimle beraber Ali Kılınçalp diye Emirdağlı bir arkadaş vardı. Yaşı bizden ileri idi (1922), ortaokul kısmında okuyordu. Ezher'de talebe nereli olursa olsun, dersler Arapçadır. Bu arkadaşın Arapçası zayıftı. Ben Molla Cami'ye kadar okuduktan sonra gittim Mısır'a. Bir gün bana dedi ki: "Bana biraz ders ver." "Olur" dedim. Ali Kılınçalp çok iyi bir arkadaştı, aynı zamanda güzel yemek ve çay yapardı. Bediüzzaman'a hizmet etmiş ya... Fakat ben ona ders verirken kapıyı kapatıyordu. Bu vesileyle samimiyetimiz arttı. Bana Bediüzzaman'dan bahsediyordu. Ben Bediüzzaman'ı orada duymuş oldum. Mektuplaşıyordu Bediüzzaman'la, mektuplarında benden de bahsetmiş. "Burada Ali Özek diye bir talebe var, bana yardımcı oluyor" şeklinde. Bediüzzaman da mektuba cevap yazarken, "Ali Özek'e de selam..." diye yazarmış. Bir kaç defa böyle oldu, Ali Kılınçalp söyledi bunları bana.

SABRİ EFENDİ BEDİÜZZAMAN'LA GÖRÜŞMEMİ VE LEBLEBİ, KAVUN GETİRMEMİ İSTEDİ

Ben 1953-1957 yılları arasında Mısır Ezher Üniversitesinde talebe iken, son Osmanlı Şeyhülislam'ı Mustafa Sabri Efendi de Mısır'da idi. Osmanlı şehzadelerinden Şevket Bey diye birisi vardı, onun evinde kalıyordu. Şevket Bey, Sultan Abdülaziz soyundan gelen bir bahriye subayı idi. Biz haftada bir hem şehzadeyi, hem Sabri Efendiye ziyaret ediyorduk. Sabri Efendi, Bediüzzaman'ı çok iyi tanıyordu.

1953 yılının yaz tatilinde ben Türkiye'ye gelmeye karar verdim. Sabri Efendiye gittim, "Ben Türkiye'ye gidiyorum" dedim. Dedi ki:

"Senden üç şey istiyorum.

1. Çorum leblebisi getir bana.
2. Kırkağaç kavunu getir.
3. Şeyh Said ile görüşeceksin, benden selam söyleyeceksin ve ona diyeceksin ki: 'Kaç taleben var?' bunu benim adıma soracaksın. O da sana bir rakam verecek. O zaman diyeceksin ki, 'Niye duruyor, niye bir harekât yapmıyor Türkiye'de' diye sorduğumu söyleyeceksin." Sabri Efendi Bediüzzaman'a Şeyh Said derdi. Bunlar sözlü ifadelerdir, mektuplaşma yok yani.

BEDİÜZZAMAN'A SABRİ EFENDİNİN SORULARINI AKTARDIM

Mısır'dan Türkiye'ye geldim, Bediüzzaman'ı aramaya başladım. Sene 1953. Bediüzzaman hazretlerinin İstanbul'da Çarşamba'da bir evde kaldığını öğrendim. Gittim, fakat yanında hizmet eden talebeleri müsaade etmediler görüşmeye. Sonra, Bekir Berk'i tanıyordum, onu aradım. Durumu anlattım, tamam ben hallederim dedi. Sonra tekrar gittim, kabul ettiler.

Bediüzzaman divanda uzanıyordu, gittim elini öptüm, oturdum, "Şeyhülislam Sabri Efendinin selamı var" dedim. Selamı var deyince, doğruldu oturdu divana, "Aleykümselâm, kelamı nedir?" dedi. "Sabri Efendi kaç talebeniz olduğunu soruyor" dedim. "Beş yüz bin şakirdim var" dedi. "Bu talebelerle neden bir hareket yapmıyor diye soruyor" dedim. Cevaben dedi ki: "Sen Sabri efendiye selam söylersen, bizim davamız iman davasıdır. O kendisi Türkiye'ye gelsin böyle bir hareket başlatsın, ben de beş yüz bin talebemle ona destek olayım" dedi. (gülüyor)

Bediüzzaman daha çok ilmi meseleleri, iman davasını anlattı bana. "Bizim davamız iman davasıdır, imanı kurtaralım yeter" dedi. Bediüzzaman Hazretleri maddi mücadeleye, vurdu-kırdıya, harekâta, kan dökmeye hayatı boyunca hep karşı durmuştur. Bediüzzaman orada ironi yapmıştır.

Bir saat kadar sohbet ettik. Bana iman davasını anlattı. Benim talebeliğimden bazı şeyler sordu, ben de anlattım kendisine. Bir ara bana dedi ki: "Sen Ali Kılınçalp'in bahsettiği Ali Özek misin?" dedi. Bunu hatırladı yani. Ben de, evet dedim. Tam hatırlamıyorum ama biraz da Ali Kılınçalp'ten bahsetti.

NOT: Bediüzzaman hazretlerinin 1953 yılında Çarşamba'da üç ay kadar ikamet ettiği evin, Mehmed Fırıncı ağabeyin babası merhum Ahmet Naci Efendi tarafından, kendi ailesi için kiralanıp, ihtiyaca binaen bir süreliğine Hz. Üstad'a teslim ettiğini bildiğim için, Fırıncı ağabeye başvurdum; bu görüşme sırasında evde olup olmadığını sordum. Fırıncı Ağabey şunları söyledi: "Üstad'la Ali Özek'in görüşmeleri anında ben evde

değildim. Fakat Prof. Ali Özek ile bir iftar vesilesiyle buluşup, görüştüğümüzde size anlattığı hatıraların aynısını bana da anlattı." Fırıncı Ağabey bu vesile ile Çarşamba'daki bu eve Hz. Üstad'ın nasıl geldiğini de bütün ayrıntılarıyla anlattı...

ŞEYHÜLİSLAM SABRİ EFENDİ: ŞEYH SAİD EFENDİ DAVASINDA MUVAFFAK OLDU

Mısır'a dönünce Sabri efendiye, Türkiye'de Bediüzzaman'la aramızda geçen konuşmalarımızı aynen naklettim. Sabri Efendi iyice yaşlanmıştı, hastaydı, rahatsızdı. Anlattıklarımı dinledi, başını salladı, "Öyle mi?" dedi. Şu cevabı verdi: "Şeyh Said Efendi gerçekten haklıdır. Evet, söyledikleri doğrudur. O davasında muvaffak oldu. Biz hata ettik. O, memleketten hiç bir yere ayrılmadı, sebat etti..." diyerek Bediüzzaman'ı tasvip etti.

ŞEHZADE ŞEVKET BEY BENDEN VATAN TOPRAĞI İSTEDİ

1953'de Mısır'dan Türkiye'ye yaz tatili için geldiğim zaman, Şeyhülislam Sabri Efendi benden Çorum leblebisi ve Kırkağaç kavunu istemişti ya... Sabri efendinin, evinde kaldığı Şehzade Şevket Bey de, burada ölürsem kabrime koysunlar diye benden vatan toprağı istedi. O zaman biz köylü çocuğuyuz.

Çorum leblebisi ve birkaç tane Kırkağaç kavunu aldım. Sonra Fethiye'nin Doğanlar köyünde kendi bahçemizden bir gazyağı tenekesine toprak doldurdum. (gülüyor) Bu yükü Yeşilköy Havaalanına geldim. O zaman Türkiye'nin uçağı yoktu. Hollanda ve Fransız uçakları çalışıyordu. Uçaklar gündüz uçuyor, gece uçamıyordu. Uzun mesafe de uçamıyordu. Giderken önce Atina'ya, oradan da İskenderiye'ye gidiliyordu. Havaalanındaki memurlar benim yükümü görünce, "Sen bunları götüremezsin" dediler. Özellikle o toprağı bir aletle iyice kontrol ettiler. Olmaz gidemezsin dediler. Vakit de kalmadı, uçak kalkacak. "Bir müdürünüz yok mu, ona götürün beni" dedim. Müdüre göturdüler. Durumu müdüre anlattım. "Bu toprağı bir Şehzade istedi, kabrine koymak için, ben söz verdim" dedim. Müdür beni dinledikten sonra memurları çağırdı. Bırakın götürsün dedi. Akıl alacak şeyler değil ama o şekilde o toprağı, leblebiyi, kavunları Mısır'a göturdüm ben.

SABRİ EFENDİYİ KABRİNE BEN KOYDUM

Türkiye'den Bediüzzaman'ın selamını ve sorduğu soruların cevaplarını kendisine getirdiğimde Sabri Efendi hastaydı, bir müddet sonra, 12 Mart 1954 tarihinde vefat etti. Sabri efendiyi kabre ben koydum. Mısır'da kabirler; yer altında mahzenler vardır, mahzenlere konuyor cenazeler. Şimdi adını hatırlayamadığım bir arkadaşla, mahzenin kapısı açılınca, iki kişi mevtayı iki tarafından tutarak aldık, -hatırlıyorum böyle sıra sıra mezarlar- oraya koyduk. Türkiye'den getirdiğim topraktan kabrine atıp atmadığımı hatırlayamıyorum.

AHMED FEYZİ KUL BENDEN İŞÂRAT-ÜL İ'CAZ DERSİ İSTEDİ

1957 senesinde Mısır'dan, Ezher'den döndükten sonra iki buçuk sene kadar İzmir'de Kestanepazarı'nda kaldım ben. Kestanepazarı'nda kaldığım sırada, Bediüzzaman, Salih Özcan'la, "Bizim talebelere yardımcı ol" diye bir haber gönderdi bana. Ben de o zaman İzmir'deki nurcuların toplantılarına katılıyordum. Ahmed Feyzi Kul en iyi tanıdığım. Onun fabrikası vardı, zengindi. Risale-i Nur'da Arapça, Farsça tabirler çok var ya, onları açıklıyordum ben. Bir süre böyle devam ettik.

Ahmed Feyzi Kul bir gün geldi: "Bediüzzaman'ın İşârat-ül İ'caz kitabı var, Arapça, onu okutur musun bana?" dedi. Ben de olur dedim. Kestanepazarı'na geliyordu, ona bir süre o kitabı okuttum. O çok meraklı bir insandı, iyi hatipti.

İşârat-ül İ'caz çok değerli bir eserdir. Kur'anın İ'caziyle ilgilidir. Mezun olduğum Ezher Üniversitesinde ders kitabı olarak okutulduğunu sizden duymuş oldum. Zaten Ezher'de İ'caz ile ilgili meşhur olmuş eserler okutulur. Bediüzzaman bu konularda derin bir ilme sahiptir.

RİSALE-İ NUR'DA KULLANILAN ÜSLUB CEZBECİDİR, ETKİLEYİCİDİR

İnsanların ifade tarzında üç üslup vardır.

1. Üslub-u Askerî: İnsanları coşturmak için yapılan konuşmalardır. Siyasiler, komutanlar insanları galeyana getirmek için kullanır.
2. Üslub-u İlmî: İlmî meseleleri açıklamak için yapılan konuşmalar veya yazılan eserlerdir.

3. Üslub-u hatabî: Hitabet üslubu demektir.

Bediüzzaman'ın üslubu, üslub-u hatabîdir. Üslub-u hatabî şiirimsidir ve etkileyicidir. Bu yüzden Risale-i Nur'da kullanılan üslub cezbecidir, etkileyicidir. Yani Risale-i Nur'u okuyanlar etkilenir ondan. Bu üslubu kullandığın zaman temsiller getirmen, olayları bir takım misallerle canlandırman gerekiyor ki, bunu yapıyor Bediüzzaman Hazretleri. Evet, risalelerde ateşin ifadeleri var. Onun için çok kimseleri etkilemiştir. Nurcuların üzerinde bu kitapların etkili olmasının asıl sebebi işte bu tarz ilmi izahlardır.

Üslub-u hatabînin bir özelliği de; Risale-i Nur'u okuyan, tekrar okumak ister. Bu özelliğinden dolayı Nurcular bir hayli vardır Türkiye'de. Çünkü risaleleri okuyan insanlar, zaman içinde oraya bağlanıyor. İmam-ı Gazali'nin de üslubu, üslub-u hatabîdir.

Ben Risale-i Nurlarla ilgili ehl-i vukufuk da yaptım mahkemelerde. Bazı yerlerini okudum, oradan biliyorum. Ayrıca Yüksek İslam Enstitüsünde hitabet dersi okuttum, araştırdım bunları.

Prof. Ali Özek, Ömer Özcan İSAV 09.11.2017